Leto XXV., št. 59

Poštnina plačana v gotovini
Postgebühr bar bezahlt

Ljubljana, sobota 3. marca 1945

Preis — Cena 2.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ul. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-25, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska c. 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstvo: UPI S. A., Milano.

Računi za Ljubljansko pokr. pri poštnočekovnem zav. št. 17.749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti Corr. Post. 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 32 lir

Uredništvo
Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Tiski se ne vračajo

Največja ogorčenost v obrambni bitki med Venlojem in reko Roer

Boljševiki so vdrli v glavno bojno polje pri Arnswaldu — Sovražnikove oklopniške osti na cesti Köslin-Schlawe — Nadvladujoči višinski položaj pri Königsbergu zopet v nemških rokah — Prodiranje ameriških oklopnikov do Neusse — Sovražnikov prebijalni poizkus zaustavljen ob cesti Düren-Köln — Pri Sarajevu odbiti napadi tolp

Fuhrerjev glavni stan, 2. marca. (DNB.) Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na slovaškem gorskem bojišču je razširil sovražnik svoje napade na področje južno od Štiavnice ter je dosegel posamezne vdore. Pri Zvolenu so razbili planinski lovci in grenadirji ponovljene boljševiške prebijalne poizkuse.

Severno od Zobtena so pričeli Sovjeti ponovno z napadom z močnimi silami in podporo borbenih letalcev. V hudih bojih jim je uspelo potisniti nazaj naše obrambno bojišče do gorskih pobočij. Pri nadaljevanju svojih napadov severnozapadno od Laubana so doživele sovražnikove oklopniške sile ob nepomembnem napredovanju zopet visoke izgube. Naše predmostje Guben smo obdržali proti številnim sovjetskim sunkom.

Ob spodaji Odri je ostalo bojno delovanje omejeno na obojestranske izvidniške pohode. Severno od Arnswalda so vdrli boljševiki iz svojega, prejšnjega dne osnovanega predmostja ob Ihni v naše glavno bojno polje.

Ob bokih sovražnikovega vdornega področja v vzhodnem Pommernu so onemogočile lastne oklopniške sile v hudih bojih tudi včeraj nadaljnje razširjenje. Pri tem je bilo uničenih 72 sovjetskih oklopnikov. Južno od Rummelsburga smo si v protinapadu osvojili izgubljeno ozemlje nazaj. Sovražnikove oklopniške osti so prodrle na ozkem področju dalje proti severozapadu ter dosegle cesto Köslin—Schlawe. Številni boljševiški posamezni napadi na naše bojišče v zapadni Prusiji so ostali brez uspeha.

Na žariščih obrambne bitke v Vzhodni Prusiji, na področju severno od Mehlsacka in severnozapadno od Zintena so vzdržale naše hrabre divizije v vztrajnem težkem bojevanju sovražnikov naval ih onemogočile ob visokih izgubah za sovražnika vse prebijalne poizkuse. Severnozapadno od Königsberga je bilo v drznem sunku zavzeto nadvladujoče višinsko področje.

Sovjeti so izgubili v februarju 788 letal.

Na zapadu je ojačala včeraj 1. kanadska armada po delno štirinajsturnem pripravljalnem ognju svoje napade med Hochwaldom in reko Maas. Po zaslugi vztrajnosti naših čet je obtežal sovražnik v globini našega glavnega bojnega polja ter izgubil pri tem 23 oklopnikov.

Med Venlojem in izvirnim področjem reke Roer divja obrambna bitka z največjo ogorčenostjo dalje. Naše čete se bore predvsem vzhodno in jugovzhodno od Rheydta v hudih bojih z ameriškimi oklopniki, ki jim je uspelo prodreti do Neusse. Na cesti Düren-Köln je bil sovražnik, ki je hotel doseči prodor, zaustavljen po prekoračenju odseka Erft. Tudi dalje južno do dolinske zapore Urft so bili zaustavljeni vsi sovražnikovi napadi.

V pretekli noči so napadli močni oddelki nočnih borbenih letalcev z dobrim uspehom sovražnikov oskrbovalni promet in zbirališča čet na področju zapadno od Kölna.

Med Schleidenom in Bitburgom so izvedli Američani številne odvrnitvene in obkolitvene napade, ki pa so jim prinesli le krajevne uspehe. Južno in vzhodno od Trierja so v teku ogorčeni boji s sovražnikovimi oklopniki, ki so prodrli iz svojega predmostja ob spodnji Saari; 24 oklopnikov je bilo uničenih.

V Italiji so se izjalovili obnovljeni sovražnikovi sunki ob Senju.

Pred Sarajevom na Hrvaškem so odbile naše čete napade močnih sovražnikovih tolp ter utrdile svoje položaje.

Severnoameriški bombniški oddelki so uničili pri svojih včerajšnjih dnevnih napadih na južno, jugozapadno in jugovzhodno Nemčijo zopet stanovanjske okraje prebivalstva. Težka škoda je nastala predvsem v mestnih področjih Ulma, Ingolstadta in Reutlingena.

Britanski strahovalni napadi so bili usmerjeni ponovno proti Manheimu, Ludwigshafnu in krajem na Vestfalskem. V večernih urah so odvrgla britanska letala bombe na nemško prestolnico.

Nad zapadnim nemškim področjem je bilo v ogorčenih letalskih bojih in od protiletalskega topništva sestreljenih 27 angloameriških letalcev v nizkem poletu. V mesecu februarju so sestrelili lovci in protiletalsko topništvo 918 angloameriških letal.

Povračilni ogenj na London se nadaljuje z le malenkostnimi prekinitvami dan in noč. Tudi pristaniško mesto Antwerpen je stalno pod težkim obstreljevanjem naših dalekostrelnih orožij.

Razvoj vojne potrjuje nemško zaupanje v sebe

Minister dr. Göbbels je napisal nov članek v „Reich"-u

Berlin, 2. marca. »Najnovejši vojaški razvoj je bolj potrdil kakor pa omajal naše zaupanje v nas same.« To ugotavlja minister dr. Göbbels v svojem najnovejšem uvodniku v »Reichu«. Svojo ugotovitev obsežno utemeljuje ter pravi, da je brez podlage mnenje, da bi bil s krajevnimi uspehi zadnje sovjetske ofenzive nemški vojaški in prehranjevalni potencial tako zmanjšan, da bi mogla Nemčija le še omejeno dobo nadaljevati vojno. Isto so tako pravili dr. Göbbels tudi tudi svoj čas ob pričetku sovražnikove letalske ofenzive proti nemški vojni industriji in nemškemu prevoznemu sistemu. Nemško delavnost, nemško iznajdljivost in podjetnost pa so postavile ta upanja sovražnikov na laž. Isto se bo zgodilo tudi sedaj.

Dr. Göbbels pravi nato da so Nemci pričeli z velikopoteznimi pripravami za ponovno osvojitev ozemlja, ki so ga izgubili v poslednji sovjetski ofenzivi. Naravno potrebujejo še gotovo dobo, da bi te ukrepe razvili v polni meri. Tozadevno piše dr. Göbbels:

»Najnovejši razvoj dogodkov je prej potrdil, kakor pa omajal naše zaupanje v same sebe. Vrh tega so prišli Sovjeti s svojimi sunki v nemško bojišče v izredno težaven položaj, ki nam nudi znova ugodne izglede. Ti bodo igrali pri nadaljnjem razvoju vojne določen pomen. V našem pojmovanju vojne moramo ostati brezpogojni. Spričo uničevalne volje naših nasprotnikov nam tudi ničesar drugega ne preostane. Saj sovražniki samo čakajo, da bi pred njimi odložili orožje. To izhaja iz dnevnega pisanja njihovega tiska. Toda kako grozno bi svet izgledal, ako bi izpadel nemški Reich kot faktor reda. V nekaj letih bi se svet verjetno izpremenil v pekel. Vojna se ne bi končala, temveč bi jo med seboj tekmujoče sile sovražne koalicije nadaljevale z našimi očeti in sinovi kot vojaki in na naših tleh kot bojišču.

Dokler imaš orožje v rokah, si gospodar nad svojimi dejanji. Ako pa začasno izgubiš nadzorstvo nad dogodki, obstoja še vedno možnost, da si ga znova pridobiš. Kakor se vojak onečasti, ako odvrže svoje orožje tako izgubi ob sličnem dejanju svojo čast tudi narod. Orožje daje obema tudi v navidezno brezizglednih položajih še vedno možnost, da se dejavno vključita v razvoj dogodkov. Sovražnikom moramo biti naravnost hvaležni da nas niso pustili v nikakršnem dvomu glede posledic, ki bi jih imela njihova zmaga za naš narod. To nas varuje pred tem, da bi postali slabi. Vsakdo izmed nas se zaveda, da nimamo druge izbire, kakor da se borimo in da vztrajamo. V ta namen imamo še tudi danes vse pogoje in izglede.

Ves svet je vojne sit. Mi stojimo v zadnji rundi tega ogromnega boja narodov, v katerem bo važno, kdo bo prvi izgubil sapo in kdo bo na ta način izpadel. Nobena sila na zemlji, nobena stiska in nobena nesreča nas ne bo mogle pripraviti, da bi se uklonili človeškemu strahu in da bi se v krizi te vojne odločili raje za sredstva, ki le trenutno ublažijo bolečine, namesto za trajno ozdravitev sveta. Naš narod bo to razumel. Ostali narodi pa se bodo morali naučiti, da bodo to razumeli.«

•

Göbbels sprejel Vlasova

Berlin, 2. marca. Minister dr. Göbbels je sprejel v sredo generala Vlasova ter šefa njegovega propagandnega štaba generalnega poročnika Šilenkova.

Napad na sanitetni avtomobil

Že včeraj smo poročali o novem razbojništvu, ki so ga zagrešili angloameriški letalci v neposredni bližini Ljubljane.

Ko so se v sredo opoldne pojavili nad Ljubljano angloameriški lovski bombniki, so na Dolenjski cesti nekaj kilometrov od mesta pod tako zvanim »Debelim hribom« blizu Rudnika, opazili sanitetni avto, ki je vozil v Ljubljano. Avto je bil na strehi in na obeh straneh daleč vidno označen kot vozilo v človekoljubni službi Rdečega križa. Znake so morali videti tudi sovražni letalci, saj so leteli zelo nizko in je bilo vreme popolnoma jasno. Kljub temu je eden od njih začel obsipati voz s trčo strojniških krogel med katerimi so bile tudi zažigalne krogle.

V sanitetnem avtomobilu sta bila tudi dva tako težko ranjena domobranca, da nista mogla sama hoditi in se zato nista mogla pravočasno rešiti. Zaradi zažigalnih izstrelkov je začelo vozilo goreti. Letalec je še dalje neprestano krožil nad njim in z rafali iz svojih strojnic onemogočal, da bi mogel kdo ranjencema priskočiti na pomoč, tako da sta živa zgorela. Slovenci smo z njima utrpeli dve nadaljnji žrtvi angloameriške bestialnosti.

Moglo bi se zgoditi, da bi ta ali oni morda dvomil o točnosti poročila, če bi prišlo iz kakega oddaljenega kraja. Toda tu je vsako olepšavanje onemogočeno. Tuji letalec je videl, da ima pred seboj vozilo z ranjenci ali bolniki, vendar je brez pomisleka znesel nad njim svoj uničevalni bes. Sličnih dejanj je bila naša javnost že vajena s strani komunističnih krdel, ki ranjene domobrance in druge svoje nasprotnike skoro brez izjeme nečlovečko pomore, če jih dobe v roke. Razbojništvo pri Rudniku dokazuje, da angloameriški letalci niso nič boljši, čeprav se s ponosom štejejo v redno vojsko svojih držav. Tudi za nje so le prazna fraza človečanska načela, na katera se tako radi sklicujejo in za katerih uveljavljenje se po zatrjevanju svojih državnikov borijo. Prav tako jim nič ne pomenijo lepe in obširne mednarodne konvencije, ki odrejajo vsestransko zaščito ranjencev tudi v najhujšem boju.

Za tega ali onega bo morda to spoznanje grenko, a nič ne pomaga, tako je. Rudniški umor je pri tem tudi nov dokaz, da se Angloameričani bore proti Evropi kot taki, proti evropskim narodom na splošno in ne delajo nobene razlike med njimi, čeprav vedno drugače govore. Letalec je prav dobro vedel, da se nahaja nad slovenskimi kraji in da hodijo pod njim ljudje, katere hočejo baje on in njegovi tovariši »osvoboditi«. A to ga ni niti najmanj motilo, da ne bi jih obsipal s svojimi smrtonosnimi kroglami, ne glede na to, da se je moral pri tem zavedati, da s svojim početjem tepta najosnovnejša načela človečanstva, ki se morajo spoštovati tudi med najhujšo vojno, ako naj človeštvo ne propade.

Prav ta načela si je zapisalo v svoj program tudi naše domobranstvo. Za njih ohranitev in uveljavljenje se bori v enaki meri kakor za ohranitev in uveljavljenje svojega naroda, v pravilnem spoznanju, da je bodočnost majhnih narodov zagotovljena le v človeški družbi, zgrajeni na večnih načelih ljubezni do bližnjega in medsebojnega upoštevanja. Za zmago teh vrednot, za katerih sestitev sta stopila v borbo, sta padla tudi oba domobranca pri Rudniku. Njuna zares mučeniška smrt je za vse njune soborce novo potrdila, kako svet je njihov boj, in obenem bodrilo, da to upravičeno borbo nadaljujejo, dokler ne bo izvojevana zmaga poštenja in človekoljubja nad nepoštenjem, zahrbtnostjo in nečlovečnostjo.

Obrambni uspehi na vzhodu in zapadu

Vzhodno od reke Roer so se izjalovili sovražnikovi prebojni poizkusi — Premakljivi obrambni boji na obeh straneh Trierja in v Vzhodni Prusiji

Berlin, 2. febr. V sredo je bilo težišče bojev na zapadnem bojišču na področju med Roero in Erftom, na vzhodnem bojišču pa v Vzhodni Prusiji. Z neprestanimi protisunki in žilavim vzdržanjem so prostregle nemške čete sovražnikove napade. Med Roero in Erftom so uničile preko 60, v jedru Vzhodne Prusije pa 88 oklopnikov. Nadaljnje silne napade, s katerimi pa so le malo izpremenili bojno črto, so izvedli Angloameričani južno od spodnjega Rena in na obeh straneh Trierja, boljševiki pa v zapadni Pruski in Pomernu, ob loku Oder-Warthe ter v Šeziji. V Kurlandu so pod vtisom svojih nenavadno težkih izgub ponehali s svojimi brezuspešnimi prebojnimi poizkusi in tudi v slovaškem Rudogorju so njihovi napadi prehodno popustili. V srednji Italiji so bili le krajevni boji. Na Hrvatskem so utrdile nemške čete v napadu in obrambi svoje postojanke pri Sarajevu.

Jasno obrambne uspehe so izvojevale nemške čete v Vzhodni Prusiji, v Kurlandu in ob spodnjem Renu. V jedru Vzhodne Prusije so proti boljševiški ponovno v velemnad proti nemškemu bojišnemu loku med Braunsbergom in Kreuzburgom. Težišče pa je ostal kot že prejšnje dni odsek zapadno od Kreuzburga. Nemške čete so se odlično borile v obrambi in napadu ter preprečile prodor močnih sovražnikovih sil, s čemur so odločilno doprinesle k celotnemu uspehu.

Razen brezprimernega zadržanja nemških borcev v Vzhodni Prusiji in Kurlandu so dosegle nemške čete tretji uspeh pri obrambi britansko-kanadskega velenapada ob Spodnjem Renu. Že tri tedne napadajo tu izbrane sovražnikove divizije bojišni lok med Emerichom in Afferdenom. Sovražnik na je zasedel le nekaj kilometrov ozemlja. Prav tako malo kot Britanci in Kanadčani južno od spodnjega Rena tudi ob Roeri napadajoči Severnoameričani niso mogli omajati obrambne volje nemških čet. Vsled silovitega nemškega odpora je bil nasprotnik že sedaj prisiljen poslati v boj vse sile svoje devete armade vključno rezerve. S temi težkimi sunki so sicer potisnili nemške črte nazaj do Erfta ter do izvira Niersa, ta izguba ozemlja pa je izravnana s tem, da se nasprotniku vkljub njegovi brezpriimerni uporabi gradiva ni posrečilo razbiti zveze nemškega obrambnega bojišča. V težkih oklopniških bojih na obeh straneh Rheydta so nemške čete tako dolgo zadrževale sovražnika, dokler se niso oddelki, ki so se še držali ob spodnji Roeri, premaknili dalje proti severu, kjer so ojačili svoj odpor. Ob Erftu so odbile nemške čete med Grevenbroichom in cesto Düren—Köln v obrambi in protisunkih vse poizkuse prekoračenja. Z nadaljnjimi protinapadi so nemške čete ponovno potolkle vzhodno in južno od Düren napadajočega sovražnika. Samo med Rheydtom in Grevenbroichom se je premaknila bojišče med neprestanimi sovražnikovimi napadi in nadaljnjimi bočnimi sunki. S premakljivim načinom vojevanja so nudile nemške čete tudi na obeh straneh Trierja pri Bitburgu in vzhodno od Saarburga napadajočemu nasprotniku trdovraten odpor. Sovražnik, ki je napadal proti Kylu z juga proti Trierju in proti vzhodu v Ruwertal, je zaradi nemških protisunkov le v omejenem obsegu razvijal svoje operacije. Ostali boji na zapadu imajo sedaj samo krajeven pomen.

Slično kakor na obeh straneh Trierja je bila borba na vzhodnem Pomorjanskem izvajana premakljivo na omejenem področju. Zaradi nemških protisunkov proti globokim bokom sovražnikovega vdornega področja so skušali Sovjeti izvesti odmik. Sovražnikov pritisk proti zapadu so prestregle nemške čete na področju Neu-Stettina na skrajnjih črtah. Prav tako so bili brezuspešni boljševiški poizkusi, da bi razširili bazo vdornega področja na jezerskem ozemlju severnozapadno od Konitza, kakor tudi brezuspešni njihovi razbremenjevalni napadi zapadno od spodnje Visle ter ob Ihni med Arnswaldom in Kallesom. Majhne vdore so nemške čete odbile. Zaradi ostalih bojev na vzhodu se položaj ni omembe vredno izpremenil, čeprav je sovražnik na nekaterih mestih, tako n. pr. pri Laubanu in Breslauu silovito napadal. V loku med Odro in Wartho so se izravnala obojestranska, v krajevnih sunkih dosežena izboljšanja postojank. Ob Lausitzer Neisse pri Laubanu, Goldbergu in Zobtenu so izvedle nemške čete proti vsakemu sovražnikovemu vdornemu mestu odločne protinapade in v Breslauu, kjer se vršijo boji v bližini trga Hindenburg, osporavajo hrabri branilci Sovjetom vsak meter zemlje.

Pod vtisom svojih visokih izgub so izvedli boljševiki v slovaškem Rudogoriu samo šibkejše napade, ki pa so se na obeh straneh Pliesevre in Slatne krvavo zrušili.

»Sedaj ni več usmiljenja!«

Königsberg, 2. marca. Iz trdnjave Königsberg javlja vojni poročevalec Heysinger: Nihče v trdnjavi ne misli na to, da bi postal šibak. Tu vlada razpoloženje Kolberga. Na osvobojenem ozemlju Samlanda so izvršili Sovjeti nepredstavljive grozovitosti. Grenadirji vilijo trupla oskrunjenih in mučenih žen in gredo nato v boj. Sedaj ni več usmiljenja. Vse preveva le misel: »Krvavo maščevanje.«

Uničenje dveh sovjetskih mostov čez Odro

Berlin, 28. febr. Pri razkrivanju sovražnikovih gibanj v loku Odra-Varta so dosegli nemški lovci in borbeni letalci v zadnjih dneh zopet dobre uspehe. Vkljub nenavadnemu osredotočenju protiletalskega topništva na tem področju in stalnim zapornim poletom močnih boljševiških lovskih sil sta bila z bombami uničena dva skoraj popolnoma izgotovljena mosta čez reko Odro. Ta uspeh je pomemben zaradi tega, ker Sovjeti na tem odseku nimajo nepoškodovanih mostov ter so delali z vsemi silami na tem, da bi si ustvarili dobre mostove.

Milan Grol aretiran ob povratku v Beograd

Bern, 2. marca. Kakor se izve iz Beograda, je bil znani srbski politik Milan Grol takoj po svojem prihodu v Beograd aretiran. Grol je spremljal šubašiča v Beograd po nalogu kralja Petra, kar pa novih oblastnikov ni oviralo, da ga ne bi poslali v zapor. Grol je bil eden izmed vodilnih politikov srbskih demokratov in je živel ves čas vojne v emigraciji. Aretiran je bil na temelju svoječasne Titove izjave, da so vsi člani bivše jugoslovanske narodne skupščine obremenjeni s svojim »protinarodnim političnim delom«. Poslanci, ki se niso pravočasno umaknili iz Beograda ob prihodu Titovih tolp, so že vsi zaprti in deloma že ubiti, med njimi tudi taki, ki so pripadali tako zvani »sredini« in se niso hoteli pridružiti protikomunistični borbi srbskega naroda.

Ribbentrop o Churchillovem govoru

»Najslabši obrambni govor, kar jih je Churchill kdaj imel«

Berlin, 2. marca. Nemški zunanji minister von Ribbentrop je podal zastopniku DNB svoje vtise o Churchillovem govoru in o njegovi izjavi glede Poljske v spodnji zbornici. Ribbentrop je rekel:

»To je najslabši obrambni govor, ki smo ga slišali doslej od gospoda Churchilla. Anglija je bajé napovedala Nemčiji vojno za »svobodo« Poljske, sedaj pa je Churchill privolil v vključitev Poljske v Sovjetsko zvezo. Vsi govori, izjave in zatrdila angleškega ministrskega predsednika pred njegovim parlamentom ne morejo odstraniti tega dejstva. Vsako govoričenje v Angliji in Ameriki o »svobodni, neodvisni in demokratični« Poljski in njenih mejah je popolnoma prazno. Dobro si lahko predstavljamo zadovoljstvo Stalina, ko sta Churchill in Roosevelt v Jalti pristala na bodočo ureditev te poljske sovjetske države, ker sta morala dati celo privolenje, da bo zapadne meje nove poljske sovjetske republike in s tem Sovjetske zveze določal Stalinov lublinski komite. To bi bil najugodnejši način za Kremelj, da bi vključil v svojo državno ozemlje tudi nemške vzhodne province. Če se prav spominjam — je nadaljeval minister Ribbentrop — imenuje gospod Churchill ta Stalinov način pogajanja »zelo tenkočuten način obravnavanja tega problema.« Neverjetno je, kaj se lahko vse pove kakšnemu parlamentu, toda angleška spodnja zbornica je znano počasna.«

Nadalje je dejal zunanji minister von Ribbentrop, da mu je padlo v oči, na kak naravnost roteč način je skušal Churchill prepričati britanski parlament o poštenosti Sovjetov, ki da so vredni ponega zaupanja. »Očividno pa se gospod Churchill pri tem ne počuti posebno dobro. Rekel je, da bo usoda človeštva temna, če bi nov preokret nedojemljive silovitosti uničil v svetu to, kar je ostalo ljudem še od dobrin in svobode. Ali je gospod Churchill soregledal sedaj pravi cilj boljševizma? Ali je spoznal, da pripravljajo Sovjeti, potem ko so uredili poljski problem, s svojo grozovito politiko iztrebljanja v nemških vzhodnih provincah, že naslednji korak za razširjenje oblasti proti zapadu? Ali se kaj boji, da pričenja britanski parlament sluziti, v kakšen usoden položaj bi prišla Anglija in njen imperij, če nemška vojska ne bi zastavila boljševiške poplave. Toda karkoli tudi misli in reče gospod Churchill, dejstvo je, da diplomatsko drži boljševiški medved trdno v zobeh britanskega buldoga.«

Ostra kritika Churchillove politike v spodnji zbornici

Stockholm, 2. marca. DNB. Kot je bilo pričakovati, se je končala debata v britanski Spodnji zbornici z odklonitvijo konzervativnega izpremenjevalnega predloga k vprašanju zaupnice vladi. Konzervativci so hoteli kritizirati vladno politiko napram Poljski, njihov predlog pa je bil odklonjen s 396 proti 25 glasovom. Ker ima spodnja zbornica 615 poslancev se jih je torej 194 vzdržalo glasovanja. Kakor javlja stockholmski list »Expressen« po neki vesti iz Londona so smatrali Churchillovi pristaši razvoj za zelo resen. Zaradi tega so se močno trudili, da bi zagotovili Churchillu čim večjo večino. Vlada se je najbolj bala, da bi se še več poslancev vzdržalo glasovanja.

Iz kritične debate je bilo jasno razvidno, da se Churchillu ni posrečilo prepričati spodnjo zbornico z njegovimi argumenti. Prav tako pa ne daje izid glasovanja, ki je bilo izvedeno pod pritiskom vprašanja zaupnice nobene jasne slike o resničnem razpoloženju.

Tudi oni člani spodnje zbornice, ki niso podpisali predloga konzervativcev so jasno izrazili popolno angleško podvrženost Sovjetom.

Angleži niso kos nastajajočim problemom

Ženeva, 2. marca. »Krize v Grčiji, na Nizozemskem, v Belgiji in Jugoslaviji, pričujoče generala de Gaulla, spor med Poljaki, neenotnost v Italiji, vse to so dragoceni vzroki za ameriške izolacionirte, ki pravijo, da so mnogi Evropci popolnoma obupani.« — tako piše Vernon Bartlett v »News Chronicluc. Milijoni Evropcev zmrzujejo in gladujejo, nalaifuje angleški novinar. Iz vseh osvobojenih dežel prihajajo nujni klici na pomoč. Kakor bogatemu možu, ki meče revnega posetnika iz hiše, kar mu zgodba o trpljenju trga srce, postajajo Angležem pretresitve zgodbe v Evropi že nadležne. Končno pa trne Angleži sami zaradi pomanjkanja številnih potrebščin in zaradi vojnih skrbi. Toda treba se je zavedati, da grozo Anglija z bližnje evropske cestne že težke nevarnosti. Tri velesile so v Jalti sicer obljubile pomoč, toda vprašanje je, ali bo ta pomoč prišla pravočasno, da bi zopet vzpostavila duševno in telesno zdravje narodov.

Nemčija, praporščak evropske revolucije

Berlin, 2. marca. K svetovno zgodovinskim dogodkom spada tudi evropski boj, ki sta ga pričeli pred 30 leti Anglija in Francija in ki so se jima pridružili tuji neevropski deželi Amerika in Sovjetska zveza. O tem usodnem boju, ki naj odloči o bodočnosti narodov, predvsem nemškega Reicha kot praporščaka evropske revolucije, je govoril Reichsleiter Alfred Rosenberg pred zastopniki stranke, vojske, države in znanosti.

V svojem govoru je podal Reichsleiter zgodovinsko sliko o nastanku in življenju povojne Evrope ter ožigosal od židov in židovskih hlapcev vodene rušilce one politične in gospodarske evropske edinosti, ki je že desetletja globoka želja vseh narodov te celine in ki jo hoče sedaj uresničiti Nemčija. Alfred Rosenberg je rekel v svojem govoru, da predvsem Anglija in Francija ne bosta ušli maščevanju usode za svojo izdajo evropske misli, izdajo, ki je imela za posledico neenotnost, ki je dovedla do socialne bede množic in ki je ogrožala zgodovinski sestav narodov. Te dežele so zaničevale dolgoletni trud narodnih socialistov za ohranitev in ojačanje miru ter so glavni krivci te vojne. Alfred Rosenberg je poudaril da se neri danes vprašanje, kako se je izkazala Nemčija, po evroskem merilu, nato pa je nadaljeval: Z ozirom na velike zmage v prvih letih, predvsem pa z ozirom na ogromno žilavost pri vzdržanju udarcev ter na vztrajnost nemškega naroda v domovini sredi bombnega terorja, se lahko glasi zgodovinski odgovor na to vprašanje samo, da se je nemški narod v boju za Nemčijo in Evropo najbolje izkazal.

Najbolj krvave izgube v ameriški zgodovini

Lizbona, 1. marca. V nasprotju z washingtonsko agitacijo poudarjajo, da Američani med potekom dosedanje vojne na Pacifiku še nikdar niso izgubili toliko krvi ter toliko vojnega gradiva. Neko ameriško vojno poročilo pravi: »Borba, ki divja na Ivožimi, je najmanj dvakrat tako krvava, kakor je bila na Taradu in Guadalkanarju. Ivožima nudi strašno sliko ognja in eksplodirajočih granat.«

Nek drugi vojni poročevalec, ki je bil na krovu poveljniške ladje admirala Turnerja, piše: »Pristajalne operacije na Ivožimi so končno veljavno potrdila, da so Američani izgubili ogromne količine vojnega gradiva. To je izjavil tudi vojni minister Forrestal, potem ko si je ogledal ameriško predmostje na Ivožimi. Biti si moramo na jasnem, da nimamo opravka z navadnim nasprotnikom, temveč s sovražnikom, ki se bori z nepopisnim fanatizmom.«

Nek newyorški časopis poroča iz predmostja pri Ivožimi: »Doslej so Američani v celoti bojev privedli le enega edinega japonskega vojnega ujetnika. To nam potrjuje z vso jasnostjo, proti kakemu odporu se je potrebno tukaj boriti. Od pričetka moderne zgodovine Zedinjenih držav niso dosegle severnoameriške mornariške čete tako ogromnih izgub, kakor pri sedanjih operacijah na Ivožimi. Ni torej nobenega dvoma, da so sedaj severnoameriška mornarica, letalstvo in vojska postavljeni pred najtežje preizkušnje vojne v Pacifiku.«

Tokio, 2. marca. Cesarski japonski glavni stan priobčuje japonske uspehe za obdobje od pričetka ameriških izkrcanj na Zveplenem otoku do konca februarja v danes priobčenem komunikeju: Sovražnik je imel v bojih na otoku izgub na mrtvih in ranjenih 13.500; oklopnikov je bilo uničenih, oziroma zažganih 226. Potopljene so bile: 2 letalonosilki, 1 oklopnica, 1 oklopnica ali težja križarka, 4 križarke, 7 bojnih ladij neznanega razreda in 6 prevoznih ladij. Poškodovano je bilo 5 vojnih ladij neznanega razreda, 25 prevoznih ladij in 1 iskalec min. Dalje je bilo opaziti 74 velepožarov med sovražnikovimi zbirališči ladij.

Dalje objavlja cesarski glavni stan, da je vodja bojev na otoku generalni poročnik Kutiara in da je bil kontreadmiral Ihimaru vrhovni poveljnik nad edinicami mornariškega letalstva na tem področju.

Japonsko glavno oporišče v Manili vztraja dalje

Tokio, 1. marca. Čeprav najtežji topovi že več dni obstreljujejo stari španski predel mesta Manile, Intramuros, se sovražniku še ni posrečilo zavzeti tega glavnega oporišča japonske posadke v Filipinskem glavnem mestu. Potem ko so sovražnikov topniški ogenj ter neprestani letalski napadi izravnali z zemljo skoro vse javne zgradbe v mestu, so se maflne skupine japonskih sil prebile skozi sovražnikove črte ter vzpostavile zvezo z glavnino branilcev v Intramurosu. Sovražnikov bobneči ogenj je v poslednjih nočeh razrušil več odsekov starega mestnega zidu v Intramurosu. Kljub temu so Japonci s protinapadom krvavo razbili nek napad sovražne pehote, ki se je s podporo oklopnikov iz udarnih topov približala severnim vratom tega mestnega predela.

Ameriški letalci streljajo na lastne rojake

Berlin, 2. marca. Med napadi severnoameriških terorističnih bombnikov v torek na srednjenemško ozemlje so izvedli spremljajoči lovci na deželnih cestah lov na vozila in pešče. Na neki cesti severno od Weimarja je ravno korakal nek večji transport angleških ameriških in francoskih vojnih ujetnikov, ki so ga nato napadli ameriški nizko leteči letalci. Izgube so bile občutne. 61 ujetnikov je bilo ubitih, 140 deloma težko ranjenih.

Zatemnitev od 18.35 do 6.25

Kronika

* »Kolberg« — narodni film. Barvni film »Kolberg« filmske družbe Ufa, ki se ga pred kratkim prvič predvajali v nemškem atlantskem oporišču La Rochelle in v Berlinu, je prejel častni naslov »narodni film«. S tem je bilo podeljeno najvišje priznanje temu filmskemu delu, ki obravnava junaški boj mesta Kolberg za svojo svobodo ter kliče v spomin nepozabno obdobje nemške zgodovine ter je za težki boj trdnjave Nemčije danes velikega pomena.

* Deset bratov na bojišču. Neka kmetska rodbina v Herrentropu blizu Haagena v Nemčiji šteje 14 članov: očeta, mater in 12 otrok. Od tucata otrok jih je sedaj 10 v vojaški službi in sicer služi 9 bratov pri kopni vojski, deseti brat pa je bil pred kratkim sprejet k mornarici. Najmlajša otroka sta še mladoletna ter pomagata očetu in materi pri domačem delu.

* Italijanski državni podtajnik Mazzolini umrl. Državni podtajnik v zunanjem ministrstvu italijanske fašistične republikanske vlade Mazzolini je 23. februarja umrl v neki bolnišnici. Führer je ob tej priliki izrekel Mussoliniju zaradi izgube zvestega sodelavca svoje sožalje.

* Kaj zmorejo ženske? Nemška delovna fronta je proučevala storitve 7000 žensk, zaposlenih v sedmih obratih. Od navedenega števila so bili samo 4 odstotki zaposleni pri pomožnih delih, 96 odstotkov pa je izvrševalo samostojno delo. Približno poldrugi odstotek zaposlenih žensk izvršuje v obratih nadzorovalno službo.

* Na Siciliji je nad 100.000 brezposelnih, pravi poročilo iz Milana. Število brezposelnih pa stalno narašča zaradi povratka vojaških obveznikov v civilno življenje.

* Planinski drozeg na Moravskem. V okolici Brna so pred nekaj dnevi poslušali klicavo petje planinskega drozga, ki se sicer ustavlja samo v oddaljenih severnih krajih.

IZ LJUBLJANE

u— Nova grobova. Dotrpel je bivši ključavničarski mojster g. Ivan Luznar. Na zadnji poti ga bodo spremili v soboto ob pol 9. uri iz kapele sv. Krištofa na žalah k Sv. Križu. — Preminila je gdč. Marija Perlič. Pogreb bo v soboto ob pol 10. iz kapele sv. Jožefa na žalah k Sv. Križu. — Rajnima bodi ohranjen blag spomin, prestalim svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

u— Dobrodelni koncert v korist Socialne pomoči pod vodstvom dirgenta podpolkovnika Ferda Herzoga bo imel naslednji spored: 1) Bravničar: Slovenska plesna burleska; 2) Strauss: Jutro, Cecilija — sopranska samospeva s spremljevanjem orkestra bo pela gdč. Valerija Heybalova; 3) Wagner: Pripovedka o Grahu iz opere »Lohengrin« — tenor solo dr. Julij Pöltzer s spremljevanjem orkestra; 4) Grieg: Koncert za klavir in orkester op. 16 — solist-pianist prof. Anton Trost; 5) Čajkovski: 5. simfonija. Poleg omenjenih solistov izvaja spored orkester 90 članov. Koncert bo v torek 6. t. m. v veliki unionski dvorani. Začetek točno ob 19., predprodaja v Knjigarni Glsbene Matice. Ker je koncert dobrodelen in ves dohodek namenjen Socialni pomoči, se preplačila hvaležno sprejemajo v predprodaji in pred koncertom na večerni blagajni.

u— Kakšno solato uživamo v Ljubljani? Od lanske letine nam je ostala še kakšna zeljnata glava, katere liste gospodinja drobno nareže, zraven pa doda še kakšen krompir, ki si ga je od jeseni prihranila. Motovilca in radiča je bolj malo, ker še ni dovolj toplo, da bi na prostem odganjala. V suški za zelenjavo so se nekateri zatekli k solatnemu nadomestku iz mladih repnih listkov.

o— Darovali so: za stare in onemogle v mestnem zavetišču v Japljevi ulici Anica Pavlič namesto cvetna na krsto Marije Korošec 200 lir; Vida Gadež pa v počastitev spomina pok. Anice Kosovinc 200 lir; Podpornemu društvu za gluhonemo mladino rodbine Strijevc, dr. M. Kambičeva in Škofova 725 lir v počastitev spomina pok. Pavla Stiftarja, rodbina Petrič iz Borovnice 1000 lir namesto venca na grob Ivana Tušiča in neimenovani 500 lir; Podpornemu fondu slovenskega domobranstva Belizar Sancin 500 lir, Modest Sancin 700, Miro Gregorin 700, E. Barbičeva 1000, Anton Neffat 500, Demetrij Zebre 500, Emil Frelih 500, dr. Danilo Švara 1000, Ivan Hafner 500, Vinko Novšak 400, Anton Perko 500, Ludomil Skabar 600, Anton Gašperšič 700, Capponi-Ušak Frančišek 2000, Rudolf Starič 500, Franc Dujec 700, Marijan Ažman 500, Janez Žižmond 400, inž. Tone Pretc 2500, Jože Štular 500, inž. Marijan Mušič 500 in Ivan Perčin 1000 lir.

u— Redna letna skupščina »Tekoimporta, z. z. o. j. v Ljubljani, bo v nedeljo 4. marca 1945 ob 2. uri popoldne v prostorih zadružne pisarne v Ljubljani, Dunajska cesta 12, z običajnim dnevnim redom. Če bi skupščina ob napovedanem času ne bila sklepčna, se bo vršila prihodnja skupščina eno uro pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom.

u— Za zasebno in javno službo potrebujete strojepisje! Novi tečaji 3., 5., 6. marca. Informacije: Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15.

u— Evangeljska služba božja se vrši od 4. marca naprej spet vsako nedeljo ob 4. popoldne v cerkvi. V slučaju da okoli 4. že traja alarm, se služba božja začne pol ure po koncu alarma.

u— Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I. je pričela z zimskim škropljenjem sadnega drevja pri svojih članih ,ki morajo letos sami poskrbeti za delavca pomočnika. Če bi bil kdo prezrt, naj se oglasi pri podružničnem predsedniku med 10. in 11. uro dopoldne v poslopju Kmetijske družbe na Novem trgu 3. pritličje, levo, ali pa v društveni pisarni v Frančiškanski ulici 6-I. Ker je podružnica oskrbela lani zimsko škropljenje z arbotinom, ki ga ni več dobiti, se bo letos uporabljala za škropljenje 20% žvepleno-apnena brozga. Priporoča se članom, da se tudi sami lotijo škropljenja, ker bo v današnjih prilikah težko ustreči vsem. Škropilnico si lahko izposodijo pri podružnici. Obrezovanja letos podružnica ne bo mogla oskrbeti, priporoča pa članom, da naj raje puštijo drevje neobrezano nego bi ga dali obrezovati šušmarjem, mani bo škode in več sadja.

u— Srednješolcem(-kam) priporočamo učenje strojepisja! Novi tečaji 3., 5., 6. marca. Ure dogovorno. Informacije: Christofov trgovski učni zavod, Domobranska cesta 15.

u— Za Jožefovo in veliko noč je najlepše darilo lepa barvasta fotografija. Foto »Justic«.

u— Učite se strojepisja — vsakomur potrebno! Novi eno-, dvo-, trimesečni dnevni — večerni tečaji pričenjajo 3., 5., 6. marca. Ure dogovorno. Vpisovanje, informacije dnevno: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska cesta 15.

Iz Novega mesta

Na pomoč Dolenjski! Neverjetno mnogo je dala iz sebe med sedanjo vojno Dolenjska. Uboga molzna kravica je morala dajati in dajati, jemati pa ni mogla. Ni torej nič čudnega, da je sedaj izčrpana. Danes ji primanjkuje mnogo onega, kar je dajala včasih v obilni meri. In bo še! Toda sedaj ji je treba pomagati. V splošno korist bo, ako bodo polja obdelana in posejana ter posajena. Zemljica bo zopet rodila, toda streči ji je treba zdaj, ko je čas. Okoličani zelo tožijo, da primanjkuje semena Krompir je zmrzel, mnogo so ga kmetje oddali Prevodu, mnogo ga je bilo odvzetega ali uničenega. Podobno je z drugimi pridelki. Da ne bo prepozno — pomoč Dolenjski in težko preizkušenemu prebivalstvu!

Domobranska predstava. Tudi naši domobranci se kulturno udejstvujejo. Sposobni igralci so se med prostim časom zbrali in vadili ter nastopili v igri »Podrti križ« v nedeljo in ponedeljek v dvorani Prosvetnega doma, ki je bil obakrat napolnjen do zadnjega kotička. Gmotni uspeh, kakor tudi moralni je bil nad vsako pričakovanje. Igralci so dobro podali svoje vloge. Čisti dobiček je namenjen domobranskim ranjencem. Igra se bo ponovila še dvakrat.

Prve pomladne cvetice so se že pojavile v naravi in na prisojnih krajih in na trgu. Med prvimi seveda znanilke pomladi, ljubki zvončki. Pa tudi trobentice in celo skromne vijolice se že razcvetajo. Naši pevčki že odpirajo svoje kljunčke, posebno ščinkavec in sinica. Obeta se nam zgodnja pomlad.

Umrla je ga. Koširjeva, soproga znanega gostilničarja »Pod Trško goro«. Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Z Gorenjskega

Na Jesenicah je sklicala voditeljica ženstva Greta v. Mitterwalnerjeva sestanek, katerega se je udeležila tudi okrožna voditeljica Raunacherjeva. Sledanja je pozivala ženstvo, naj zastavi vse svoje sile za dosego dotočenih ciljev v sedanji vojni. Na sestanku je prejela odlikovanje za izvršeno delo članica jeseniškega ženstva Freudenbergerjeva.

S Koroškega

Smrt znanega šolnika. V Vetrinju na Koroškem je umrl daleč naokoli znani upokojeni šolski ravnatelj Viktor Seebacher. V imenu učiteljstva se je poslovil od njega pri odprtem grobu učitelj Skoff, v imenu šolske oblasti pa šolski svetnik Koinig.

Na vzhodnem bojišču je padel koroški rojak grenadir Alojz Tonejc iz Beljaka. Na zapadnem bojišču je pobrala smrt naddesetnika Antona Ritschla.

Kaznovana lahkomiselnost. 20 letna Doroteja S. iz Porenja je dobila zaposlitev v neki kalnici. Čez nekaj časa je prinesla zdravniško potrdilo, da je njena mačeha zbolela. Na podlagi tega dokumenta ji je podjetje dovolilo 14 dni dopusta. Dopust je minil. Doroteja pa se ni vrnila na delo. Potikala se je po deželi ter iskala zvez z moškimi. Na tej krivi poti jo je prijela policija ter jo izročila sodišču zaradi pobijkovanja in ogrožanja ljudskega zdravja. Celovško sodišče, ki je obravnavalo stvar, je obsodilo Dorotejo na deset mesecev ječe.

S štajerskega

Politični voditelji iz Maribora so imeli 21. februarja sestanek, na katerem jih je Gauleiter dr. Übereither poučil o položaju. Ob tej priložnosti je bil zvezni vodja Steindl odlikovan s srebrnim križcem.

Odlikovani brambovci. Cela vrsta voditeljev, podvodij in mož iz vrst brambovcev v ptujskem okrožju je bila nedavno odlikovana za požrtvovalno delo na svojem področju. Vse te zaslužne borce je sklical okrožni vodja Bauer na sestanek v Ptuj, kjer jim je izročil odlikovanja ter jim sporočil povišanja v službi. Okrožni vodja je obenem poročal o političnem in vojaškem položaju ter dobil od navzočih zagotovilo, da se bodo kakor doslej tudi v bodoče borili za Führerja in veliko Nemčijo.

Življenjski praznik znanega pravnika. 65-letnico rojstva je 23. februarja obhajal dekan juridične fakultete na graški univerzi dr. Maks Rintelen. Jubilant je obogatil s svojim peresom strokovno literaturo o zgodovini nemškega prava. Habilitiral se je leta 1903. v Leipzigu, predaval pravo na univerzi v Königsbergu, l. 1909. je šel v Prago, l. 1916. pa je prišel v Gradec, kjer je že l. 1932. postal rektor, pozneje pa dekan na juridični fakulteti.

Iz Trsta

Na ljudskih šolah v Trstu se vrši od dne 1. marca dalje predpoldanski pouk od 8. do 10., popoldanski pouk pa od 15. do 17. ure.

Velika vlomna tatvina. Nedavno je bilo vlomljeno v skladišča tržaške špedicije Mangili v ulici Valcerivo 22. Vlomilci so odnesli 18 železnih zavojev, 24 vreč sladkorja po 100 kg in več škatelj dišav ter drugih predmetov. Plen so odpeljali z avtomobilom.

BELEŽNICA

KOLEDAR

Sobota, 3. marca: Kunigunda.

DEŽURNE LEKARNE

Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Mr. Rozman, Miklošičeva cesta 20, Mr. Marmayor, Sv. Petra cesta 78.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

OPERA

Sobota, 3. marca ob 17 operna predstava: Čarobna piščal, Red Sobota. Predstava Oper. Studia. Nedelja: 4. marca ob 17.30 dramska premiera: Pygmalion, Red Premierski.

Ponedeljek, 5. marca, ob 17.30 operna predstava: Stara pesem in balet Šeherezada, Red C.

W. A. Mozart: »Čarobna piščal«. Opera v dveh dejanjih. Osebe: Sarastro — Koroščec, Tamino — Rakovec, Govornik — Gregorin, Prvi svečenik — Pertot, Kraljica noči — Kriletova, Pamina, njena hči — Patkova, Prvi deček — Bizjakova, Drugi deček — Kivčičeva, Tretji deček — Thumova, Papageno — Smerkolj, Papagena — Baukartova, Monostatos, črnec — Šrukelj, Prvi oboroženec — Brajnik, Drugi oboroženec — Mikoter. — Dirigent in režiser: M. Polič. Scena: ing. E. Franz. — Kostumi: J. Vilfanova.

Bernard Shaw: PYGMALION«. Komedija v petih dejanjih. — Osebe: Higginsova — Šaričeva, Profesor Higgins — V. Skrbinšek, Doolittle — Kovič, Eliza — Razbergerjeva, Eynsford Hillova — Ukmar-Boltarjeva, Clara — J. Boltarjeva, Freddy — Verdonik, Polkovnik Rickering — Košuta, Pearceova — Kraljeva, Postopač — Brezigar, Zbadljivi opazovalec — Gorinšek, Hišna — Rodoškova. — Sodelujejo še nekateri člani Dramskega Studia. — I. dejanje: Neki trg v Londonu; II. Wimpole Strett; III. Pri gospe Higginsovi; IV. Wimpole Strett; V. Pri gospe Higginsovi. — Režiser: V. Skrbinšek. — Scena: V. Brutina. — Kostumi: D. Kačerjeva.

Opozarjamo na premiero, ki bo jutri v nedeljo za red Premierski.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 3. MARCA

7.00—7.10: Poročila v nemščini; 7.10—9.00: Jutranji koncert; vmes ob 7.30—7.40: Poročila v slovenščini; 9.00—9.10: Poročila v nemščini; 12.00—14.00: Napoved sporeda, nato prenos osrednjega nemškega sporeda; vmes od 12.30—12.45: Poročila v nemščini, poročilo o položaju in poročila v slovenščini; 14.00—14.10: Poročila v nemščini; 14.10—15.00: Operetni zvoki — Radijski orkester vodi D. M. Šijanec, sodelujeta sopranistka Dragica Sokova in tenorist Janez Lipušček; 15.00—17.00: Osrednji nemški spored: 17.00 do 17.15: Poročila v nemščini in slovenščini; 17.15—18.00: Osrednji nemški spored; 18.00—18.30: Kmečki trio; 18.30—18.45 Glasbena medigra; 18.45—19.00: Gospodinjsko predavanje — Kelhar Helena: Gospodinjsko delo; 19.00—19.30: Fantje na vasi; 19.30—19.45: Poročila v slovenščini; 19.45—20.00: Aktualno predavanje — govori Hans Fritsche; 20.00—20.15: Poročila v nemščini; 20.15—22.00: Osrednji nemški spored; 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda; 22.15—24.00: Glasba za konec tedna (prenos).

Vsemogočni je poklical med svoje nebeške krilatce našo nad vse ljubljeno

JAROŠKO

učenko II. raz.

Našo nepozabno ljubljenko pospremimo v njen zadnji domek v nedeljo, dne 4. t. m. ob ¼ 10. z žal. kapelice sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 3. marca 1945.

VESNAVER LJUBO — očka; CARMEN — mamica; GORAZD — bratec in ostalo sorodstvo.

50.000 prešnjih

V Ljubljani imamo okrog 50.000 postelj sob in čakalnic. To so prostori, kjer izhiro brez težav uporabljamo žarnice nizke in najnižje jakosti. To pa so tudi prostori, kjer pogosto gori luč brez potrebe. Če svetiti v takih prostorih 25 vatna žarnica po nepotrebnem je pol ure na dan, potratimo na leto četrt milijona kilovatnih ur ali 50 vagonov trbovetjskega premoga, pri čemer še ni upoštevan prihranek, ki se da doseči z uporabo žarnic nižje jakosti. V Ljubljani imamo vrh tega 5000 shramb in 5000 kopalnic. Če svetimo v teh prostorih na dan le četrt ure manj, iztrgamo potrati na leto nadaljnjih 10 vagonov premoga. Vidimo, da se da v stanovanjskih prostorih doseči prav znaten prihranek zgolj z večjo pazljivostjo. Obenem nam tak prihranek omogoči, da zadostimo prepisu o znižanju zasebne potrošnje električnega toka za 10%. Zato je tem bolj upravičen »Boj POTRATI«!

SPORT

SMUČALI BODO SREDI MESTA

Jutri popoldne na ohronkih nad Vodnikovo cesto v Šiški

Malo jih je v Ljubljani, ki bi kljub včerajšnji napovedi, da bo prihodnjo nedeljo skoraj sredi mesta prava smučarska tekma, pošteno verjeli, da stvar ni izmišljena ali slabo premišljena. Izvedljivi Hermežani pa so le dolgo oprezovali za primerno priložnostjo, da bi nekje in nekako poznali sport tudi na smučeh in res jim je prav se zadnjem hipne uspel, da so jo našli. V marsikateri seriji se je posrečilo odkriti nekaj snega tudi v neposredni bližini ljubljanske glavne pošte in izvesti vsi poučno smučarsko tekmovanje tako rekoč pred hišnimi pragi ljubljanskih zapečkarjev, tode, če se prav spominjamo, je nihče ni prišel v vseh dolgih 20 letih na misel, da bi na steznika okrog Ljubljane priredil tekmo v samem slalomu, ki spadu po svojem značaju visoko gori v gore.

Kdor bo v nedeljo po Ljubljani iskal smučarje in njihovo zbirališče, mora gori v Šiško in pod hribom po Vodnikovi cesti proti Dravljam. Tam nekje je na 100 m visokem obronku, do katerega to zaželeno pomladansko sonce prihaja le v zgodnjih jutranjih urah, je izmeron toliko pravega vzorca letošnje bele mane, da se bo na njej dalo zasmučati navzdol. Prirediteljs so izmerili tam skoraj 400 m dolgo progo in imamo tudi že prve podatke, po katerih bo nedeljsko tekmovanje kar dobro obiskano. Dogodek sam gotovo ne bo pomenil presenečenj za zgodovino domačega smučarskega sporta, je pa že po svoji zasnovi tako edinstven, da ga je vredno zabeležiti in si ga ogledati od bližu. Med moškimi, ki se bodo ta dan javno pokazali na sportni tekmi, so omenjeni prevdsem Stopar, Vizjak, Hladnik, Baloh Kališnik Megušar in še več drugih, ki na teh torišči gotovo niso začetniki. Razen tekmovanja med moškimi bodo posebej nastopila še dekleta, med njimi Pernuševa, Priboškova, Miakarjeva, Megušarjeva in še nekatere, ki tudi zadostno ovladajo smučarsko znanje, da bodo lahko opravičile svojo prisotnost na tej prireditvi. Tretja točka tega tekmovanja bo poseben nastop mladinske skupine.

Prireditev je napovedana za 15. uro, bo pa izvedena nepreklicno z morebitno odgoditvino, kolikor bi bila potrebna zaradi nepredvidenih dogodkov.

Kaznovani brivski mojstri

Šef Pokrajinske uprave, komisar za cene za Ljubljansko pokrajino, je kaznoval brivske mojstre: 1. Gjuda Aleksandra, stanujočega na Kongresnem trgu št. 6, 2. Potočnika Vilija, stanujočega v Igriški ulici št. 2, 3. Repa Viktorja, stanujočega v Dobrilovi ulici št. 22, 4. Dorčeca Ivana, stanujočega v Škofji ulici št. 6, 5. Habichta Leopolda, stanujočega v Hubadovi ulici 7, 6. Plivelića Mateja, stanujočega v Prešernovi ulici 53 in 7. Rakarja Staneta, stanujočega na Rimski cesti št. 21 zaradi sestave maksimalnega cenika za frizersko obrt, ne da bi ga predložili pred uporabo komisarju za cene v odobritev in zaradi prekrška maksimalnega cenika za brivske in frizerske obrte, ker so prekoračili ta cenik za frizerska dela in zaračunavali tudi več kot 50% nad odobreno ceno in sicer: Gjuda Aleksandra na 5000 lir denarne kazni in na pristojbino v iznosu 500 lir, vse ostale pa vsakega na 3000 lir denarne kazni in 300 lir pristojbine.

Nast. Dobrovnik

NE ŠABO ZAVRŽENO

Roman

Ne, pošte ni bilo nič. Nobenega ekspresnega pisma, nobene brzojavke.

Baray to ni šlo v glavo. Zakaj mu Hela Dranstädtova ne odgovori? Pismo mu priporočena pošiljka sta morda bila vendar že od predvčerajšnjim v njenih rokah! Mar je imela težave s pozvedbami?

Vsekako je bilo treba potrpeti. Če nekaj ne gre, pač ne gre.

Baray in Overbeck sta se po večerji umaknila v svojo sobo v drugem nadstropju. Človek bi bil mislil, da morata biti trudna in upehana. Toliko dni sta že posedala po čitalnicah ter iskala in primerjala, spet iskala in znova primerjala — — to ne koristi ne živcem ne očem. Vkljub vsemu pa nista bila trudna, nikakor ne.

Baray je odklenil svoj kovčeg. Papirji, spiski in spet papirji, spet spiski. Potem sta zaklenila vrata, zavezala okna in sedela in šušljala z bleščečimi očmi.

Zmaga!

Ne, le počasi. Samo majhne napake je bilo treba, samo lahne nepaznosti, neznatne pomote, pa bi bilo vse zaman. Kdor je bil vse doslej ohranil mirno glavo kri, je moral tudi zdaj paziti, da se mu glava preveč ne razgreje.

Kako je torej bila ta reč?

Tu je ležal nemški spisek izgub. Imenik potopljenih ladij. Izdan od mornariškega urada leta 1921. Bogme, dolgo so čakali gospoda, preden je bil imenik dogotovljen. Pa to je bilo zdaj vse eno. Tu je ležal spisek, in v njem so bile navedene vse nemške in avstrijske ladje, ki so jih bili med vojno nasprotniki zaplenili, potopili ali drugače uničili. Sto četrti v vrsti je bil »Mihael«. Navedbe so bile strogo točne:

»Parnik ‚Mihael', iz Hamburga. — Last: Hamburška družba za prevoze po morju. — Zadnja izhodna luka: Zaratulla (v Mehiki). — Odplul: 11. januarja 1916. — Od tega dne ni o njem več glasu.«

Ni o njem več glasu. Hm.

Da, in tu so bili angleški spiski. Spiski, ki so navajali imena vseh nemških in avstrijskih ladij, ki so jih bile britansko pomorske sile zaplenile, potopile ali drugace uničile. Parnik »Mihael« med njimi ni bil naveden . . .

Baray in Overbeck sta to zdavnaj vedela, nemški in angleški spiski so bili že več mesecev v njuni posesti, in primerjala sta jih bila že kdo ve kolikokrat. Vedela sta celo že več. In prav to, kar sta vedela, jima je bilo vdihnilo veliko zamisel.

V angleških spiskih so bila tudi imena vseh tistih nemških in avstrijskih ladij, ki so jih bili uplenili ali uničili zavezniki Anglije.

Pri tem se je izkazalo nekaj zelo čudnega: razen osmih ladij, ki zavezniki niso bili mogli ugotoviti njihovih imen in ki so jih bili potopili, ne da bi bilo moči rešiti le enega moža iz posadke, je bilo še pet baje potopljenih nemških ladij, ki njih imena v nemških spiskih vobče niso bila navedena!

Imena so bila tale:

1. »Falter«, 2. »Harzrose«, 3. »Kalmbach«, 4. »Frankenfels« in 5. »Nordend«.

Da, če si tudi stokrat pregledal nemške spiske, teh imen v njih nisi našel.

Torej so bili spiski angleških zmagovalcev zmotni?

O ne. Ta peterica parnikov je spadala med one, ki so bili med vojno izpremenili svoja imena, ker niso hoteli, da bi jih sovražnik spoznal — in ki jih je bila potem vendarle doletela usoda.

Je bil »Mihael« nemara med temi?

Morda.

Morda je bil pa tudi med tistimi osmimi ladjami, ki so bile potopljene, ne da bi bilo moči ugotoviti njih imena.

Osem in pet — dá trinajst.

MALI OGLASI

Vsakovrstno

PRODAJALKO, sprejmemo v papirnico sredi mesta za takojšnji nastop. Ponudbe Jutru pod »Takojšnji sprejem«. 4777-1a

Vajenci

UČITELJA ki bi poučeval 6-letnega fantka klavirsko harmoniko, iščem. Naslov v Jutru. 4770-3

OBDELAVO vrtov v okolici Sv. Peter—Moste, prevzamem. Naslov v Jutru. 4804-3

Vajenci - ke

VAJENKO takoj sprejme modistka Stana Gregorc, Šmartinska c. 8. 4404-44

VAJENCA za ključavničarsko obrt, sprejmem. Avbelj Franc, ključavničarstvo, Celovška 102. 4865-44

VAJENCA čevljarskega, sprejme Plavc Franc, Poljanska cesta 41. 4866-44

VAJENCA brivskega, tudi z nekaj učne dobe, sprejmem takoj. Plača 280—300 lir mesečno. — Bradač Stane, Medvedova 22. 4851-44

Prodam

ČAJNI SERVIS za 6 oseb ter belo posteljno perjalo, ročno delo, prodam ali delno zamenjam. Naslov v Jutru. 4556-6

SPALNICO kompletno, dobro ohranjeno, iz trdega lesa, prodam. Gajevica 98a. 4488-6

ELEKTROMOTOR 15 KS 380 Volt in dinamo 300 Amp. za galvanizacijo, proda Zlebič, Rimska cesta 13, Tel. 37-55. 4688-6

POSTELJICE otroške, s predalom, proda trgovina »Ogled«, Mestni trg št. 3. 4677-6

LIMONO V ČAJU dobro nadomešča limonin ekstrakt Citrol. Steklenička prinesite seboj. Drogerija Anton Kanc, Židovska ul. 1. 4447-6

SERVIS steklen, za kompot in pecivo, prodam. Ogled samo v nedeljo dopoldne. Beethovnova 9/III. desno. 4802-6

VOZIČEK otroški, globok, popolnoma nov, prodam. Krakovski nasip 6, pritl., desno. 4803-6

LESTENEC bronast, novejšega izvora, prodam. Na ogled v trgovini »Umetnost«, Kolodvorska št. 30. 4744-6

KOLO moško, novo, prevozno, športno, prodam. Naslov v Jutru. 4742-6

BLAGO 4 m, sivo, za moško obleko, ugodno prodam. Naslov v Jutru. 4738-6

ŠTEDILNIK železen ugodno prodam. Naslov v Jutru. 4739-6

GOJZERJE št. 41—42 in 2 para otroških čevljev, št. 21 in 25, prodam. Dudukovič, Zaloška c. 1-I. 4670-6

POSTELJO otroško, prodam ali zamenjam za protivrednost. Breznik, Verovškova 22/I. 4781-6

ČEVLJE 2 para otroških, št. 32 in 33, prodam. Židovska steza 4/I. 4790-6

KOLERABO rumeno, zamenjam ali prodam. Kobilarjeva 13. 4787-6

OBLANCE suhe, bukove, 2—3 vozove, prodam. Ponudbe pod »Kdo?«. 4786-6

KOŽUŠČEK bel, za do 4-letnega otroka, skoro nov, prodam. Naslov v Jutru. 4785-6

BLAGO volneno, modro, za damski plašč, prodam ali zamenjam. Medvedova 10/III, desno. 4795-6

RADIO 4+1, Gelosso, mali format, zelo lepega glasu, prodam za 26.000 lir. Ogled v Hrenovi ul. 12, dvorišče. 4853-6

SVINJO prav lepo, za pleme ali rejo, okrog 60 kg težko, prodam ali zamenjam za par mladičev. Naslov v Jutru. 4860-6

GOJZERJE št. 44, dobro ohranjene, prodam. Ogled v gostilni Maček, Sv. Petra c. nasproti »Ribiča«. 4862-6

RADIOAPARAT 5-cevni, nov, prodam. Slak, Kolodvorska 26. 4832-6

NAOČNIKE št. 4½, 5½, boljša stekla, prodam. Zamenjam dobro ohranjene rjave športne čevlje, št. 38, za istotako črne, lakaste, s srednjo peto. Cesta 800 let Ljubljane 66. 4833-6

ZAKET nov, s telovnikom, iz najfinejšega predvojnega črnega blaga, prodam. Naslov v Jutru. 4864-6

OGLEDALO 1,25x0.8, s širokim zlatim okvirjem, mesoreznico in svilen šal, prodam. Ogled od 15. do 19. ure, Nunska 19, pritl. 4856-6

ČEVLJE št. 42, šrapane, moške, prodam. — Naslov v Jutru. 4535-6

SUKNJO pomladansko, siv, covercoat, prodam. Hradeckega cesta 38. 4842-6

SERVIS jedilni, H & C porcelan, 46 komadov, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 4823-6

SERVIS čajni, japonski, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 4824-6

VAZI in velik steneki krožnik, pristno japonski, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 4825-6

BLAGO belo, najboljše za rjuhe, predvojno, prodam. Naslov v Jutru. 4826-6

PREPROGO večjo in manjšo, ugodno prodam. Na ogled v trgovini »Umetnost«, Kolodvorska št. 30. 4745-6-D

GRAMOFON v omarici, gosli in citre, proda Hinko Privšek, Gradišče št. 7. 4819-6

OGLEDALO stensko, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 4820-6

KOVČEG usnjeni, potovalni in toaletni, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 4821-6

KOZARCE za vino, boule, šampanje, 24 komadov, svinčeni češki kristal, dvakrat brušene, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 4822-6

PREPROGO lepo, bosansko, 1.50x0.80 m, prodam. Naslov v Jutru. 4799-6

DVA PRTA damastna, s servieti, prodam. Rataje, Gosposvetska 10/I, levo. 4829-6

OBLEKO moško, rjavo, športno, kot novo, za srednjevisoko postavo, prodam. Ogled od 8. do 10. ure. Naslov v Jutru. 4695-6

OBLEKO damsko, temnomodro, popoldansko (čipke) kot novo, dunajski model, prodam. Ogled od 8. do 10. ure. Naslov v Jutru. 4696-6

ČEVLJE damske, št. 36, z odprto peto, prodam. Naslov v Jutru. 4900-6

SKROPILNICO bakreno, 20-litersko, za sadjarje ali lobsilikarje, prodam. — Mivka 8. 4899-6

PERSIANER lepe 4 kožuhe (Breitschwanz-Persianer), prodam. Ogled pri Smoletu, Šelenburgova 6. 4898-6

SUKNJO modro, za srednjevisoko postavo, dobro ohranjeno, prodam ali zamenjam za 1 voz gnoja. Naslov v Jutru. 4804-6

KOŠARO otroško, prodam. Naslov v Jutru. 4863-6

PISALNI STROJ star, še dobro ohranjen, prodam. Naslov v Jutru. 4882-6

KOLESI damsko in moško, ugodno prodam. — Merkur, Puhajeva 6. 4880-6

PODLOGO za plašč, 2 m, svileno in 2 m šifona, prodam. 4867-6

ORODJE ključavničarsko nekaj komadov, prodam. Naslov v Jutru. 4870-6

VOZIČEK športni, crem, prešit, z debelo gumo, dobro ohranjen, zamenjam za damsko kolo ali prodam. Naslov v Jutru. 4868-6-D

PLAZINO pernato, ter brivski nož, »Solingen«, nov, prodam. Naslov v Jutru. 4849-6

PRESIČE za rejo, 5 mesecev stare, odlične pasme, proda Sever & Komp. 4848-6

Kupim

OSI 80 mm premera, 1350 in 1500 mm dolge, ter valjčaste ležaje, 55 mm luknja, kupi Hlebšič, Rimska 13, tel. 37-55. 4687-7

ŠIV. STROJ dobro ohranjen, kupim. Ponudbe Jutru pod »Šivalnje«. 4611-7

KUKALA boljša, gledališka, malih oblik, dobro ohranjena, kupi optik Zalec, pasaža nebotičnika. 4554-7

V KOMISIJSKO prodajo sprejemamo vsakovrstne boljše predmete. Parfumerija Venus, palača Bata. 4437-7

ROČKE (kante) ploče vinske kupuje »Petro naftas«, A. Hmelak, Ljubljana, Cirila Metodova 35/I. 4442-7

OMARO za obleko, veliko za v zakonišče, kupim ali dam protivrednost. Naslov v Jutru. 4716-7

TEHTNICO decimalno, 200 kilogr. z utežmi, kupimo. Petronafta, A. Hmelak, Ciril-Metodova (Tyrševa) 35a. 4760-7

PISALNI STROJ boljši, in železno blagajno, kupim. Ponudbe s navedbo cene in znamke, poslati Jutru pod »M. T.« 4612-7

TRENČKOT nov ali dobro ohranjen, kupim za protivrednost in zamenjam zeleno volneno blago za modrega. Ponudbe v Jutru pod »Trenčkot«. 4801-7

DARILO primerno za damo, in dobro flanelo za domačo haljo, kupim, deloma zamenjam. Naslov v Jutru. 4809-7

KUPIM: nove in nošene lisičje, kunje in dehorjeve boe, usnjene kovčke, aktovke, žoge z dnšo in jermena, žimo in ščetine, stare pile in raspije, polhove kože, lisičie, mačje in druge z bolo dlako. D. Zdravič, Ljubljana, Stari trg 30. 4733-7

SANDALE otroške, št. 27, dobro ohranjene, kupim. Dudukovič, Zaloška c. 1/I. 4671-7

PLAŠČ damski, za visoko poslavo, bel, fini, iz predvojnega blaga, kupim. Plačam tudi s protivrednostjo. Naslov v Jutru. 4711-7

ČEVLJE damske, št. 38, kupim ali dam protivrednost. Renko, Resljeva 15. Od 3. ure dalje. 4717-7

PLAŠČ iz balonske svile, dobro ohranjen ali nov, kupim. Ev. dam protivrednost. Naslov v Jutru. 4443-7-D

PLAŠČ delavni, kakršne koli barve, za visoko postavo, kupim. Ponudbe Jutru pod »Laboratorij«. 4781-7

20 POSTELJ starih, več visokih omar, miz, stolov in drugih rabljenih predmetov, odprodamo zaradi pomanjkanja prostora. Razprodaja v soboto 3. t. m. od 9. ure dalje. ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 4792-7

PLAŠČ kratnen, kupim. Plačam delno z blagom, delno z gotovino. Naslov v Jutru. 4854-7

KOMBINEZI 2 krilni, triko in damski dežnik, kupim. Ponudbe Jutru pod »V silvem«. 4857-7

MÜLLER: Grundriß der darstellenden Geometrie, kupim. Ponudbe Jutru pod »Opisna«. 4925-7-D

KAUČ dobro ohranjen, kupim ali zamenjam za protivrednost. Ponudbe Jutru pod »Ohranjen kauč«. 4793-7

PLAŠČ damski, spomladanski, dobro ohranjen, ali novo blago, kupim. Sporočite ustmeno ali pismeno na naslov: Hrženjak Jožica, Jarška 78 Sv. Križ. 4861-7

ČEVLJE ženske, št. 37, nizke ali srednje, lahko tudi rabljene, kupim. Ponudbe Jutru pod »Čevlje«. 4863-7

FOTOAMATERJI! Leica, Rolleiflex, Ikonta ali sličnо, kupim ali dam delno protivrednost. Ponudbe Jutru pod »Fotoamaterji«. 4835-7

RADIO nov ali dobro ohranjen, 5—7cevni, kupim. Ponudbe Jutru pod »Prvovrstna znamka«. 4878-7

ZNAMKE slovenske (verigarje), kupim vsako količino. Ponudbe Jutru pod »Slovenske znamke«. 4880-7

Zamenjam

SUKNJO moško, predvojno, marengo, malo rabljeno, zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 4808-8

POLGOJZERJE št. 38, zamenjam za šotake št. 37. Zagorc, Ulica na Grad 4. 4807-8

SMOKING za srednjeveliko postavo, iz predvojnega finega blaga, zamenjam za damsko volneno blago temne barve. Naslov v Jutru. 4806-8

PLAGO temnomod